

ogrela. V peči sta sedla na prostor za zlaganje glinaste posode in tamkaj ju je našla gospodinja v soboto zjutraj mrtva, ker so ju zadušili strupeni plini od oglja. Smrtno ponesrečena je svaril lončarski pomočnik Mikša pred mlačno pečjo, a sta se izgovorila, da se bosta le nekoliko pogrela, nato pa šla vsak v svojo posteljo. Pri prijetni toploti sta mladeniča zadremala in se nista več prebudila.

Zrtev prometne nesreče. Prejšnji teden se je na državni cesti Dolnja Lendava—Mursko Središče zgodila prometna nesreča, ki bi kmalu zahtevala življenje mladega, komaj 15 let starega Tereka Aleksandra, ki se je tod peljal s kolesom. Po nesrečnem naključju ga je namreč povozil šofer g. Fritza, ki je z avtom peljal potnike v Zagreb ter je ubogi fant dobil občutne poškodbe.

Ena nesreča za drugo. Posestnika Antona Kodriča v Novakih pri Poljčanah sta zadeli hudi nesreči ena za drugo. Na kugi so mu poginile svinje, v najnovejšem času pa se mu je od dima zadušila v hlevu živina ter znaša slednja škoda 10.000 din. Radi hude zime je dala mati sinu, ki spi v hlevu, v posteljo segreto opeko. Sina v oni noči ni bilo k počitku, od prevroče opeke je začela tleti slama v ležišču in dim je zadušil pet glav živine.

Podlegel poškodbam. »Slov. gospodar« je poročal, da je ponesrečil v Oplotnici v žuoniji Čadram pri Sl Konjcah pri smučanju 30 letni hlapec Karel Bornekar. Bornekarja je zadela med prevozom v bolnišnico še druga nesreča, ker je padel vsled snalašenja konj po voz. Revez je dobil tako hude poškodbe vsled dvoine nesreče, da jim je podlegel v celjski bolnišnici.

Pri padcu si prebil lobanjo. V Račah so je smrtno nevarno poškodoval 33 letni poštar Franc Horvat, ki je vozil ambulanto pošto med Mariborom in Kotoribo. Horvatu se je iznodmahnila lestev in je priletel na trdi tlak kjer je obležal s prebito lobanjo.

Mimo vozeči vlak vzrok smrti. Mihael Kumpfergar, 66 letni delavec iz Vrba pri Sv. Juriju ob juž. žel., je pri prehodu čez železniško progo spregledal vlak, ki je pognal starčka z zračnim pritiskom ob kamenje s tako silo, da je obležal mrtev.

Posestnik zašel v gozdu in zmrznil. Anton Peček, posestnik v Straži pri Dramljah, se je podal 9. januarja v Celje po smočnik za domačo občino, a se ni več vrnil. Dne 16. januarja so ga našli v gozdu za Dramljami mrtvega. V pozni noči je zašel v hosti, ni mogel najti prave poti in je zmrznil. Peček je oče 14 otrok, od katerih jih živi še devet.

Sobarica se hudo onekla. V Žalcu se je vnela pri peči obleka 19 letni sobarici Angeli Murko,

katero so oddali s hudimi opeklinami po hrbtu v celjsko bolnišnico.

Nesreča pri smučanju. V Lučah v zgornji Savinjski dolini si je zlomil pri smučanju desno nogo 13 letni Vinko Kreps, sin organista.

Pri padcu si dvakrat prebil lobanjo. Okrog polnoči se je podal v Trbovljah proti domu Ivan Strašek, ki je zaposlen na separaciji. Na poti se je spotaknil na lesu, padel 5—6 m globoko in si je dvakrat prebil lobanjo. Imel pa je po tako hudem padcu še toliko moči, da je prišel sam domov in so ga od tam spravili v rudniško bolnišnico.

Dve ženski si zlomili nogo pri padcu. Ana Vebrova, 45 letna posestnica iz Studenec pri Veliki Pirešici, si je zlomila pri padcu nogo. — Na cesti je padla in si strla nogo 40 letna žena upokojenega polkovnika Vilma Strelcova iz Komenskega ulice v Celju.

Zrtev neprevidnega streljanja z možnarji. V Dobu pri Domžalah v ljubljanski okolici so fantje streljali Antonom za god. Med strelci je bil tudi občinski sluga Anton Skarbek, ki se je prenapro približal nabitemu topiču, iz katerega mu je bušil v obraz naboj. Neprevidneža so spravili s hudo ranjenim obrazom v ljubljansko bolnišnico.

Osemletna deklica si užgala s tresko obleko. V Učaku pri Moravčah na Kranjskem se je podala osemletna Marija Prašnikarjeva zjutraj v cerkev. Radi jutranje teme si je dekletce svetilo s treskami in si je pri tem zanetila obleko. Otrok je začel vsled oneklin še bežati in je tekel, dokler se ni zgrudil ves onemogel v sneg. Prašnikarjevo hčerko so oddali v ljubljansko bolnišnico s smrtnonevarnimi opeklinami.

Star postrešček se ubil pri skoku iz vlaka. Zadnji netek zvečer je na ljubljanskem glavnem kolodvoru 65 letni postrešček Franc Tominc potniku spravil prtljago v ekspresni vlak. Ko je bila prtljaga v vagonu, je postrešček stopil do potnika po napitnico, a se je medtem snustil vlak že v premikanje in je v nar trenutkih že dosegel brzino 30 km na uro. Stari Tominc je skočil iz vozečega ekspresnega vlaka, priletel z glavo ob tračnico in se je tako hudo potakel na glavi, da je umrl v ljubljanski bolnišnici v soboto zjutraj.

Transmisija mu polomila roke in noge. V Ravnah pri Kečevski Rebi je zmagala transmisija 17 letnega delavca Frisca Riharda in mu je polomila roke in noge.

Za boljše poštne dostavljanje! V »Slov. gospodarju« smo že večkrat omenjali velike neprilike Slovenskih goric in drugih krajev pri nas, da ne dobivajo pošte tako redno dostavljene kakor bi bilo to potrebno. Na našo proš-

njo, da se poseben dopisavec ravnateljstva pošte o tem prepriča, je pretekli teden dejansko pregledal višji uradnik poštne ravnateljstva razmere gotovih poštних okolišev v Slovenskih goricah in je mogel ugotoviti, da so bile pritožbe upravičene. Niti poštarjev niti pismonoš ne zadeva krivda, pač pa je krivo to, ker je nastavljenih premalo pismonoš in tako se dostavlja pošta le po dvakrat na teden, če je tudi to sploh bilo mogoče. Vsi okoliši so razdeljeni na posamezne selske dostavne okraje in v vsakem okraju bi moral biti pismonoša, ki bi vsaj štirikrat na teden donesal pošto. To je danes tudi naša zahteva: nastavi se naj toliko pismonošev, da bo mogoče v vseh krajih dostavljati pošto vsaj štirikrat na teden! Kjer se to ne godi, tam naj občina napravi vlogo na poštno ravnateljstvo v Ljubljano in naj dokaže, da tam dostava pošte zaradi pomanjkanja pismonoš ni v redu in da se naj uredi vsaj štirikratna tedenska dostava pošte na dan.

Obmejni promet Maribora v preteklem letu. Lani je potovalo preko Maribora čez mejo v obeh smereh 261.175 oseb.

Desetletnica znanega mariborskega sanatorija. Sanatorij v Mariboru v Gosposki ulici je obhajal zadnje dni desetletnico obstoja pod umnim vodstvom g. dr. Mirka Černiča, šefprimarija kirurškega oddelka na mariborski splošni bolnišnici.

Koliko so zaslužili lani naši sezonski delavci v Nemčiji? Novembra in decembra 1939 se je vrnilo s sezonskega dela 9667 delavcev iz Nemčije. Razen teh pa še posamezno 447 delavcev, torej skupno 10.101 delavcev. Tem pa so se pridružili še oni, ki so v Nemčiji ostali še o' prej, po številu 2026, tako da je skupno število vseh iz Nemčije se vrnivših sezonskih delavcev v letu 1939 12.137. Vsak delavec je poslal preko Narodne banke povprečno 180 mark, to je po kurzu 13.30 din v našem denarju 2394 din. Vsi delavci skupaj so poslali v Jugoslavijo 29.055.978 din. Razen tega jim je bilo dovoljeno, da sme vsak delavec prinesiti s seboj še 10 mark, kar da nadaljnih 1.129.954 din.

Carinjenje blaga v celjski carinarnici se je že pričelo. Združenje trgovcev za mesto Celje obvešča vse trgovske in industrijske kroge, da so dela na predpripravah za sprejem carinskega blaga v carinsko skladišče na celjskem kolodvoru že toliko napredovala, da je že mogoče carinjenje blaga.

Velika pridobitev za Rajhenburg. Od leta 1908 naprej se bori Rajhenburg za prepotrebni vodovod. Na posredovanje g. svetnika Jožefa Tratnika je nakazal gradbeni minister dr. Miha Krek za rajhenburški vodovod 250

Rusi Lvov (Lvov), Poljaki pa Lwow.

Dober tek

Mladi človek iz bližine Magdeburga je prišel te dni pozno ponoči domov in ker je bil malo lačen, je začel stikati po jedilni shrambi, da bi našel kaj primerne za pod zob. V temi je dotopal skledo maka — tako je vsaj mislil — pa si je polskal še zemljo. Ta »večerjak« ni bila slaba, tako da je odšel zadovoljen spat. Naslednje jutro pa je gledal precej presenečeno, ko so ga vprašali, zakaj je jajčeca sviloprejk vrgel stran. Gospodinja se je bila namreč odločila, da prične gojiti sviloprejke, da bi murve na vrtno ne bile brez koristi. Jajčeca, ki jih je bila za ta namen kupila, je dala zvečer začasno v jedilno

Šubin je udaril po mizi in jezno pogledal vojaka.

»Kar praviš, ni mogoče, ker sem sam prisostvoval iztovorjenju rib. Niti ena riba ni ukradena, ker smo jih vse naložili na avtomobile za delavce v Jaski. Za te, ki jih vidiš na mizi, sem dal v zameno bone.«

To je bila laž. Šubin si je pridržal ribe brez odškodnine, a tega drugi niso smeli vedeti. Zlasti temu vojaku je moral dopovedati, da je na pošten način prišel do rib, ker bi se moglo zgoditi, da bi vojak na višjem mestu zinil kako besedo, ki bi lahko imela zanj usodne posledice.

»Koliko rib ste poslali v Jasko, ne vem,« je nadaljeval vojak. »Dejstvo pač je, da smo zalotili dva ribiča, ki sta imela polno košaro rib. Vodja patrolje me je poslal k tebi z vprašanjem, kaj naj storimo z ribičema?«

Šubin je nagubal čelo. Jezno je rekel Nataliji:

»Naroči, naj mi osedlajo konja!«

»Ni potrebno, tovariš predsednik!« je spregovoril vojak. »Oba razbojnika sta v mali lukci pri čolnih.«

»Pri čolnih?« se je začudil Šubin. »Kako sta me mogla ta lopova prevariti? Drago bosta plačala svojo pretkanost. Takoj ju pošljem v zapor v Odeso. Tam ju bodo naučili na to, kaj se pravi, izigravati sovjetsko oblast.«

Na glavo si je dal kapo s sovjetsko zvezdo in je odšel iz sobe, ne da bi Nataliji rekel kako besedo.

Šubin je molče šel pred jezdec, ki so ponosno sedeli na svojih konjih. Z obraza mu je odsevala čemernost. Dogodek mu je bil zelo neljub in v srcu je snoval brezobzirno maščevanje za ribiča. Najbolj ga je jezilo to, da bo ta tatvina govorila zoper njega, ker se bo dalo iz nje sklepati na to, da malomarno vrši svojo službo.

Šli so po glavni ulici. Ljudje, ki so se pokrili v hišah, so radovedno gledali za njimi pri otrznjenih (priprtih) vratih ali skozi zaprta okna. Prizor je dal viden, da vojak zločinca peljejo pred seboj. Šubin se je tega zavedal in to ga je še bolj jezilo. Zakaj ni ostal pri svojem prvem namenu, da bi jezdil. Trapasti vojak je tega kriv, ki mu je svetoval, da naj gre peš.

Ljudje so se radovedno spogledovali. Niso vedeli, kaj naj to pomeni, a v srcih se je budila slutnja, da ne bo nič dobrega. Otroci so se stiskali k materam, ki so sklepale roke in tiho molile. Tu in tam se je slišal vzdih:

»O, ko bi mogli pobegniti!«

Pri tem so ljudje mislili na sosednjo Romunijo, zemljo svobode in sreče. Kako blizu je bila ta zemlja! V dvaidesetih minutah bi jo lahko dosegli s čolnom. Toda za njih je bila nedostopna. Ob meji so patrolirali konjeniki rdeče vojske, ki so preprečili vsak poskus...

Krilov in Olgorov sta sklonjenih glav čakala. Molčala sta. Vedela sta, da ne moreta pričakovati usmilje-

tisoč dinarjev, ostale stroške bo krila občina. Z gradnjo bodo začeli, kakor hitro bo dopustno vreme.

Kratkovalovna radijska postaja v Beogradu prične z 21. januarjem z rednimi poročili v slovenskem jeziku. Vsak ponedeljek bo poročilo »Balkanski svet«, in sicer ob 20.10, vsak četrtek ob 20.10 »Zunanje-politični pregled« in vsako soboto ob 20.10 »Gospodarski pregled«. Že sedaj pa oddaja kratkovalovna radijska postaja vsak dan vesti v slovenskem jeziku, in sicer ob 20.40. Oddaja na valu 49,18 in 31,56.

Podstrešni vlomilec pod ključem. Mariborski policiji je padel v roke 35 letni Rajko Svigej iz Ljubljane, ki je vlomil pred nedavnim na podstrešje Ivana Mercuna v ulici Ob jarku in je pokradel precej obleke ter perila.

Prijava tolovaškega napada. Posestniški sin Hinko Serbinek s šobra nad Kamnico pri Mariboru je prijavil oblasti, da so ga napadli v Kamniški grabi trije tolovaji in so mu z grožnjo s samokresom oropali 1700 din.

Dobrota je sirota. V Celosini pri št. Petru pod Mariborom je prišel k posestniku Stefanu Gorniku vničarjev sin Povalec. Gornik mu je postregel s prijateljstvom, katera je Povalec sčasoma omamila. Okajeni je začel naenkrat brez vzroka razsajati in je zabodel dvakrat gestitelja v hrbet tako globoko, da mu je ranil celo pljuča. Hudo ranjenega Gornika so oddali v mariborsko bolnišnico.

Občutna škoda radi vioma. Na Sp. Polskavi pri Pragerskem je bilo vlomljeno v stanovanje Ivane Frangeš. Vlomilca sta odnesla 1200 din gotovine in toliko obleke, perila ter dragocenosti, da znaša skupna škoda 4000 din.

Požari

Statistika za ptujski okraj izkazuje v letu 1939 101 požar, ki je uničil 146 kmečkih stanovanjskih in gospodarskih poslopj v skupni vrednosti 2.730.000 din, dočim je znašala zavarovalnina 1.995.000 din. Po požarnih nesrečah je bilo lansko leto v ptujskem okraju prizadetih 130 družin, odnosno posameznikov.

Zadnjič smo poročali, da je zgorela na Kumnu nad Sv. Lovrencem na Pohorju mlademu grofu Ivanu Zabehu 150.000 din vredna lovska hiša. Ob času nesreče se je mudil pri grofu na obisku rajhovski Nemeec Wolfgang Troll z ženo, katerima je ogenj uničil 25.000 din gotovine ter za 10.000 din dragocenosti.

Pri neredni stolici, napetosti črev zaradi zapeke prav odlično odvaža naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave, nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S. kr. 15.485, 25. V. 35.

V Pleterjah pri Vidnu je izbruhnil sredi noči požar na podstrešju nove hiše posestnika Jožefa Molana. Domači so nesrečo še pravočasno opazili in so preprečili, da ni šla cela hiša. Ogenj je nastal radi tega, ker so se vneli od razgretega dimnika tramli.

V okraju Murska Sobota so povzročili požari v minulem letu 1.332.780 din škode. Škoda na ne-

zavarovanih poslopih znaša 502.800 din. Vseh požarov je bilo 61. Gasilci so zmanjšali škodo za pet milijonov dinarjev.

Na Sp. Polskavi pri Mariboru je upepeli nočni požar gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Hrasnika. Od Hrasnika je preskočil ogenj na svinjake posestnice Alojzije Skarča, ki so tudi zgoreli. Hrasnik je oškodovan za 40.000 din.

Velike nesreče po širnem svetu

Huda prometna nesreča

V bližini mesta Zittau v Šleziji se je zgodila 17. januarja velika prometna nesreča. Na železniškem križišču je treščil vlak v nabito poln avtobus. Lokomotiva je zgrabila avtobus, ga vlekla nekaj časa s seboj, nato ga pa raztreščila na dvoje. Dvanajst potnikov je bilo ubitih, ravno toliko pa ranjenih. Do nesreče je prišlo, ker šofer ni opazil radi snežnega meteža na nezavarovanem križišču prihajajočega vlaka, ki je bil najavljen s svetlobnimi signali.

*

Strahovita eksplozija 3000 kg nitroglicerina

Iz prestolnice Združenih ameriških držav iz Washingtona so javili 17. januarja, da je eksploziralo v smodnišnici Dupont Nemours in Company 3000 kg nitroglicerina. Eksplozija je

poškodovala v okolišju 5 km vse hiše ter druga poslopja. To je bila druga eksplozija v smodnišnici v teku 24 ur. Mrtva sta bila dva delavca, pet pa hudo ranjenih. Isto smodnišnico so med svetovno vojno leta 1916. trinitrat porušile eksplozije: januarja, maja in oktobra. Smodnišnica Duron društva ni bila namenjena za vojne svrhe, ampak je krila le potrebe ameriške industrije.

Požarna nesreča na Japonskem zahtevala 300 mrtvih

V japonskem mestu Shizuoka je uničil strahovit požar 2000 hiš, in med temi tudi kotelvor, pošto in več šolskih zgradb. Nesreča je zahtevala 300 smrtnih žrtev, materialne škode pa še ni bilo mogoče oceniti. Požar je izbruhnil v tovarni za vozove in se je širil kljub gašenju z neugnano silo radi burje.

Po svetu

Stric Njene kraljevske Visokosti knezinja Olge umrl. Zadnjo nedeljo je umrl v Atenah na Grškem 52 letni knez Kristofor, najmlajši sin grškega kralja Jurija I. ter brat grškega kralja Konstantina I. in stric današnjega grškega kralja, kakor tudi stric naše kneginje Olge. Rajni je bil vojaško naobražen in je bil nazadnje general v grški vojski. Pogreb se je vršil sredi tekočega tedna v Atenah z največjimi slovesnostmi.

Romunija ima tudi že svojo obrambno črto. Radi bogatih petrolejskih vrelcev in žitne rodovitnosti je Romunija velika privlačnost za Nemčijo in Rusijo. V sedanji vojni je bila Romunija že večkrat ogrožena od omenjenih velisil. Sedaj pa je prodrta v javnost vest, da si je Romunija tudi zavarovala svojo mejo z obrambno črto. Romunske utrbe niso iz neprobajnega podzemnega betona, ampak ne-
vseh občutljivih točkah države je izkopan 12 metrov globok prekop, ki se da v petih mi-

nutah napolniti z vodo in je nepristopen za motorizirane oddelke. Neposredno za prekopom je zgrajena vzdolž vseh ruskih mej vrsta stražnih postojank. V Karpatih, kjer je bila zgradba prekopa nemogoča, so bili vsi prehodi in prelazi ojačeni z močnimi betonskimi utrbami. Na romunski obrambni črti je bilo zaposlenih 10.000 delavcev od časa, ko so Nemci zasedli Češko ter Moravsko in se je približala Romunija nevarnosti nemške nasilne poplave.

Brezobziren boj proti komunistom v Franciji. Francoski parlament je izglasoval 16. januarja s 521 proti 2 glasovoma zakonom, s katerim so razveljavljeni vsem komunističnim poslancem mandati in njihova imuniteta ali neodgovornost pred zakonom, kateri še niso javno preklieali odobravanja sovjetske politike. Takih poslancev je 61, dočim je 11 že izvršilo javni preklie. Ostali pridejo pred vojno sodišče, v kolikor še niso zbežali iz Francije.

nja. Računati morata na najhujšo kazen, ker sta bila člana bivše Denjikinove vojske in sta še sedaj osumljena protiboljševiškega duha.

Če bi bila sama, brez družine, se ne bi bala smrti. A tu so žene in otroci. Doslej sta bila zaščitnika svojih družin. Z napornim delom sta toliko zaslužila, da so se prav skromno preživljali. Toda kaj bo zdaj iz svojecev? Olgopor je mislil na svojih šestero otrok. Ali bi bili oni, prisiljeni od razmer, povečali krdelo otrok, ki se potikajo po poljih in gozdovih ter se preživljajo s tatvinami, in katere boljševiki preganjajo in pobijajo ko živali? Takih otrok je vse polno po okolici. Živijo povotlinah in gozdovih ko zveri.

Krilova je begala usoda žene, hčere in bolnega sina. Predvsem ga je vznemirjala usoda Nataše. Kaj jo čaka? Kar zgrozil se je ob misli, da bo prej ali slej padla v roke rdečim razbojnikom, ki jo bodo uničili telesno in duševno. On bi jo branil, a kdo jo bo ščitil, ko njega ne bo; žena je slabotna, sin pa bolan.

Nesrečna moža sta vzdrhtela, ko sta zagledala šubina. Z njegovega obraza je odsevala satanska zloba. Naglo se jima je bližal in ju prodirno gledal. Pesti je stiskal kakor človek, ki se pripravlja na napad.

Kri v žilah nesrečnikov je za hip vzkipela. Nekaj ju je sililo, da bi se vrgla na to zver in jo raztrgala.

šubina je medtem v sebi izrekel obsodbo nad njima.

»Psa!« je prešel svoje misli. »Prosila sta me, da bi smela ostati v čolnu, da bi ga popravila. A to je bila samo zvijača. Tu sta ostala samo zato, da bi spravila tatinski plen.«

Skenil je, da bo brezobziren do teh zahrbtničev, ki sta ga potegnili.

Ko se je ustavil, je stopil predenj poveljnik patrulje. Rekel je:

»Ta dva smo zasačili, ko sta se plazila ob robu reke. Nesla sta polno košaro rib, ki sta jo gotovo hotela skriti. Stori z njima, kar hočeš. Mi pa bomo nadaljevali pot ob reki. Morda bomo zalotili še druge tajinske tiče, ki delajo v škodo velike sovjetske Rusije.«

»Vsa čast tebi, tovariš brigadir, in tvojim vojakom, da ste sovjetski domovini storili tako veliko uslugo!« je odvrnil šubin. »Ta dva zločincea je treba zvezati z močno vrvjo in eden tvojih vojakov ju naj odvede v vas v hišo sovjeta. Tam se bom že jaz pobrigal, da ju bom po zaslugi obsodil.«

Dva konjenika sta takoj začela s sedla odvijati vrvi, ki je služila za vezanje krme.

Jetnika sta zaškripala z zobmi in stisnila pesti. Če bi mogla, bi planila na šubina in ga zadavila.

(Dalje sledi)

šrambo. In mladi mož jih je potem s slastjo pojedel, meneč da gre za mak...

Lažniva tehtnica

Sodišče v Birminghamu na Angleškem je občutno kaznovalo neke družbo, ki je vzdrževala številne avtomatične tehtnice za ljudi. Te tehtnice so kazale namreč brez izjeme premajhno težo. S tem poslovnim slepdom si je hotela družba pridobiti naklonjenost žensk, ki so dajale prednost sleparskim tehtnicam. Posebno obilnejše dame se hotele biti prepričane, da so samo tehtnice, ki kažejo manjšo težo, pravilne. Sodišče pa je menilo, da mora kazati javno dostopna tehtnica pravo težo brez vsakega prilozovanja in tako je družbo obsodilo.